

Vurderingsrubrikker til nasjonal eksamen våren 2026

INNLEDNING

Opgaven skal kunne løses innenfor rammen av fem timer.

Under eksamen skal kandidatene ha tilgang til Lovdata, men det må antas at det er begrenset med tid til å finne frem til andre rettskilder enn lovtekst. Oppgaven skal kunne løses ved kun å benytte lovteksten som kilde. Uansett må kandidatene forventes å anvende lovteksten aktivt. Kandidatene må blant annet gjennom å sitere lovtekst vise at de forholder seg til den presise ordlyden. Det må også forventes at kandidatene gjennom å vise til/sitere deler av lovteksten får frem hva som er det tvilsomme, og hva som krever nærmere drøfting.

Det vises til læringsutbyttebeskrivelse lagt ut på NOKUTs nettsider. Hovedtemaet for eksamen er juridisk metodelære. Evnen til å identifisere de aktuelle rettslige problemstillingene fordrer at kandidatene har kunnskap om materiell og prosessuell barnevernsrett.

Ordbruken i en del rubrikker er «klarlegger». Dette handler om å få på plass noen vilkår (premisser) for spørsmål som klart er oppfylt, eller ikke oppfylt, og som dermed ikke trenger drøftelse. Dette bør helst gjøres med en visning til bestemmelsen med nødvendig ordlyd og relevant visning til faktum, men dette kan ofte gjøres helt kort i en eller to setninger.

Tekst med grønn skrift er tatt inn i matrisen som forklarende tekst til sensorene.

1 Opplysningsplikt for fastlegen

Opgavens første hovedproblemstilling handler om fastlegens opplysningsplikt. Tilsvarende problemstilling ble gitt til eksamen høsten 2022.

	Kan barnevernstjenesten pålegge fastlegen opplysningsplikt?	Kandidaten svarer ikke på spørsmålet, eller svarer feil/mangelfullt = 0 poeng	Kandidaten svarer tilfredsstillende på spørsmålet = 1 poeng	Kandidaten svarer utfyllende på spørsmålet = 2 poeng
1.	Identifiserer og formulerer hovedproblemstillingen . For å få poenguttelling må det være en tydelig formulert problemstilling. Det er ikke nødvendig å skrive at dette er et unntak fra taushetsplikt for å få uttelling.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
2.	Klarlegger at mor ikke har samtykket. «klarlegger» i denne og andre rubrikker handler om å på plass noen vilkår (premisser) for spørsmålet som klart er oppfylt, eller	Blir ikke gjort	Blir gjort	

	ikke oppfylt, og som dermed ikke trenger drøftelse. Det bør helst gjøres med en visning til bestemmelsen med nødvendig ordlyd og relevant visning til faktum, men dette kan gjøres helt kort i en eller to setninger.	0 poeng	1 poeng	
3.	Klarlegger at utgangspunktet er taushetsplikt for fastlegen. Det er unødvendig å vise til helsepersonelloven (§ 21).	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
4.	Tar utgangspunkt i bvl. § 13-4. Helsepersonelloven § 33 tredje ledd viser til bvl. § 13-4, men det er unødvendig å vise til hpl.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
5.	Klarlegger at det personelle vilkåret «de organene som er ansvarlige for gjennomføringen av bestemmelser i denne loven» er oppfylt, ved visning til bvl. § 13-4 første ledd.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
6.	Klarlegger at det personelle vilkåret i bvl. § 13-4 første ledd «offentlige myndigheter» er oppfylt, gjerne ved å vise til «enhver som utfører arbeid eller tjeneste for et forvaltningsorgan», fvl. § 1, og at fastlegen dermed går inn under dette personelle vilkåret. Det er bedre om det blir vist til bvl. § 13-4 femte ledd «yrkesutøvere i medhold av helsepersonelloven», jf. også hpl. § 33 tredje ledd. Det er tilstrekkelig å vise til den ene av disse hjemlene for å få 1 poeng.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	En god framstilling Kandidater som (også) viser til bvl. § 13-4 femte ledd i en ellers god framstilling. 2 poeng
7.	Klarlegger at det er tre kumulative materielle vilkår i bvl. § 13-4 første ledd som må være oppfylt for opplysningsplikt: «nødvendig», et av alternativene «vurdere, forberede og behandle» og et av alternativene i bokstav a til p. Vi ønsker at det skal gis uttelling for slik klargjøring.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
8.	Klarlegger at minst et av alternativene i bvl. § 13-4 første ledd a til p er aktuelt, konkret c) «akuttvedtak om omsorgsovertakelse», eventuelt også a). Se rubrikk 10 under, der det kan gis 2 poeng for å vise sammenhengen	Blir ikke gjort	Blir gjort	

	mellom vilkårene her og de alternative vilkårene «vurdere, forberede og behandle»	0 poeng	1 poeng	
9.	Formulerer underproblemstilling om vilkåret «vurdere, forberede og behandle». For underproblemstillinger kreves det ikke at problemstillingen er «tydelig» formulert. Det er tilstrekkelig at kandidaten viser at det rettslige problemet er sett, f.eks. ser at dette er et vilkår.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
10.	Tolker vilkåret «vurdere, forberede og behandle». Trass i ordlyden «og» er dette klart alternative vilkår, og «vurdere» er nedre terskel. Bestemmelsen i bvl. § 13-4 kan dermed brukes i en tidlig fase i en barnevernssak, lenge før det er klarlagt om vilkårene i de aktuelle bestemmelsene i a til p er oppfylt. Denne sammenhengen mellom vilkårene i a til p og vilkårene her kan også formuleres i forbindelse med behandlingen av vilkåret a til p, rubrikk 8 over, men skal uansett gis uttelling.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning Se kommentar om sammenheng mellom vilkårene i bvl. § 13-4 første ledd. 2 poeng
11.	Drøfter vilkåret «vurdere, forberede og behandle» Her framstår kasuset så pass klart og bekymringsfullt at en drøftelse kan være ganske kort.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse	
12.	Konkluderer for vilkåret «vurdere, forberede og behandle» Her framstår kasus så pass bekymringsfullt at konklusjonen bør være at vilkåret er oppfylt. For delkonklusjoner kreves det ikke at de er uttrykkelig formulert, men det må komme tydelig fram hva som er kandidatens konklusjon på delspørsmålet.	Blir ikke gjort 0 poeng	Konklusjon i samsvar med argumentasjon 1 poeng	
13.	Formulerer underproblemstilling om vilkåret «nødvendig» Om formulering av underproblemstillinger: Se rubrikk 9 over.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
14.	Tolker «nødvendig» Her kan moment som formålstjenlig, forholdsmessig, minste inngreps	Blir ikke gjort	Blir gjort	En god tolkning

	prinsipp, barnets beste mv trekkes inn. Nødvendighetskravet følger også av EMK Art. 8 nr. 2 og Grl. § 102, som vilkår for inngrep i privatlivet. Nødvendig handler også om hvilke tilfeller det kan gis pålegg, og om hvilke opplysninger som kan gis.	0 poeng	At det foreligger noe som kan kalles en tolkning 1 poeng	En god tolkning bør ha med sentrale momenter 2 poeng
15.	Drøfter «nødvendig» For å få 2 poeng må kandidaten ha en tydelig kobling opp mot vilkåret. Opplysninger fra faktum både for og mot vilkåret er særlig positivt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse 1 poeng	En god drøftelse 2 poeng
16.	Konkluderer for vilkåret «nødvendig» Her framstår kasus så pass bekymringsfullt at konklusjonen bør være at vilkåret er oppfylt.	Ingen/feil konklusjon 0 poeng	Konklusjon i samsvar med argumentasjon 1 poeng	
17.	Konkluderer om opplysningsplikt Her framstår kasus så pass bekymringsfullt at konklusjonen bør være opplysningsplikt.	Blir ikke gjort, evt. feil konklusjon 0 poeng	Konklusjon i samsvar med argumentasjon 1 poeng	

Maksimal poengsum spørsmål 1: 17 + 4 = 21 poeng

2 Krav om forhåndsvarsel

Opgavens andre hovedproblemstilling handler om kravet til forhåndsvarsel før inngripende vedtak. Problemstillingen er ikke gitt tidligere til nasjonal deleksamen.

	Pliktet barnevernstjenesten å sende forhåndsvarsel før akuttvedtak om omsorgsovertakelse ble gjennomført?	Kandidaten svarer ikke på spørsmålet, eller svarer feil/mangelfullt = 0 poeng	Kandidaten svarer tilfredsstillende på spørsmålet = 1 poeng	Kandidaten svarer utfyllende på spørsmålet = 2 poeng
18.	Identifiserer og formulerer hovedproblemstillingen For å få poenguttelling må det være en tydelig formulert problemstilling.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
19.	Tar utgangspunkt i bvl. § 12-1 første ledd	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
20.	Klarlegger at fvl. § 16 gjelder for barnevernstjenesten, jf. bvl. § 12-1 og/eller fvl. § 1 Det er tilstrekkelig at det blir vist til en av disse bestemmelsene.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	

21.	Klarlegger at Ada Molar er «part» i saken	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
22.	Klarlegger at Ada kan kontaktes via sin advokat, fvl. § 12 tredje ledd.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
23.	Klarlegger at saken gjelder saksforberedelse av et enkeltvedtak	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
24.	Klarlegger at parten ikke på forhånd har uttalt seg i saken, her forstått som mulig akuttvedtak om omsorgsovertakelse	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
25.	Klarlegger at det foreligger en klar plikt for forvaltningen til å varsle før vedtak treffes.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
26.	Klarlegger at forhåndsvarsel ikke er sendt	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
27.	Formulerer underproblemstilling om det finnes unntak fra denne plikten. Om formulering av underproblemstillinger: Se rubrikk 9 over.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
28.	Tar utgangspunkt i fvl. § 16 tredje ledd, som har tre alternative unntak	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
29.	Klarlegger fvl. § 16 tredje ledd, at verken a) første alternativ «ikke er praktisk mulig», og b) og c) ikke er aktuelle	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
30.	Formulerer underproblemstilling om forhåndsvarsling «vil medføre fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres», jf. fvl. § 16 tredje ledd a) andre alternativ. Om formulering av underproblemstillinger: Se rubrikk 9 over.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
31.	Tolker vilkåret «vil medføre fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres» For å få 2 poeng må kandidaten komme inn på at «fare for» betyr at det må være konkrete holdepunkter for at varsling kan medføre at vedtaket ikke kan gjennomføres.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en tolkning 1 poeng	En god tolkning 2 poeng
32.	Drøfter vilkåret «vil medføre fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres» For å få 2 poeng må kandidaten ha en tydelig kobling opp mot vilkåret. Opplysninger fra faktum både for og mot vilkåret er særlig positivt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse 1 poeng	En god drøftelse 2 poeng

33.	Konkluderer om vilkåret «vil medføre fare for at vedtaket ikke kan gjennomføres» Her framstår kasus så pass bekymringsfullt at konklusjonen bør være at vilkåret er oppfylt. For delkonklusjoner kreves det ikke at de er uttrykkelig formulert, men det må komme tydelig fram hva som er kandidatens konklusjon på delspørsmålet.	Blir ikke gjort, evt. feil konklusjon 0 poeng	Konklusjon i samsvar med argumentasjon 1 poeng	
34.	Konkluderer om barnevernstjenesten har hjemmel til å unnlate forhåndsvarsel Her framstår kasus så pass bekymringsfullt at konklusjonen bør være at barnevernstjenesten hadde hjemmel til å unnlate forhåndsvarsel	Blir ikke gjort, evt. feil konklusjon 0 poeng	Konklusjon i samsvar med argumentasjon 1 poeng	

Maksimal poengsum spørsmål 2: 17 + 2 =19 poeng

3 Hjemmel for hastevedtak

Oppgavens tredje hovedproblemstilling handler om barnevernstjenestens hjemmel til å foreta akuttvedtak om omsorgsovertakelse, bvl. § 4-2. Her er det vilkår både henger sammen, og som i noen grad overlapper med hverandre. Det er dermed fullt akseptabelt med fornuftig visning til faktum og drøftelser av vilkår som tidligere er tatt stilling til. Hvilken rekkefølge de kumulative vilkårene blir behandlet har i utgangspunktet lite betydning. Problemstillingen er ikke gitt tidligere til nasjonal deleksamen. Det ble høsten 2023 gitt oppgave om akuttvedtak etter bvl. § 4-3.

	Hjemmel for hastevedtak	Kandidaten svarer ikke på spørsmålet, eller svarer feil/mangelfullt = 0 poeng	Kandidaten svarer tilfredsstillende på spørsmålet = 1 poeng	Kandidaten svarer utfyllende på spørsmålet = 2 poeng
35.	Identifiserer og formulerer hovedproblemstillingen For å få poenguttelling må det være en tydelig formulert problemstilling.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
36.	Tar utgangspunkt i bvl. § 4-2 om hjemmel til hastevedtak om omsorgsovertakelse	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
37.	Klarlegger at det personelle vilkåret er barnevernstjenestens leder, og at dette vilkåret er oppfylt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
38.	Klarlegger at det er flere materielle vilkår for akuttvedtak om omsorgsovertakelse, «at det er fare for at barnet blir vesentlig skadelidende dersom vedtaket ikke	Blir ikke gjort	Blir gjort	

	gjennomføres straks», eventuelt dette delt opp i de tre elementene «fare for», «vesentlig skadelidende» og «gjennomføres straks»; og vilkåret «kan»/barnets beste. Vi ønsker at det skal gis uttelling for slik klarlegging. Det er ikke nødvendig at alt er med for å få 1 poeng.	0 poeng	1 poeng	
39.	Formulerer underproblemstilling om hovedvilkåret «at det er fare for at barnet blir vesentlig skadelidende dersom vedtaket ikke gjennomføres straks», og klarlegger at dette er delt opp i de tre undervilkårene «fare for», «vesentlig skadelidende» og «gjennomføres straks». Vi ønsker at det skal gis uttelling for en slik tydelig formulering av problemstillingene for disse vilkårene.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	En god formulering av problemstillingen For å få 2 poeng må en få frem at hovedvilkåret består av ulike elementer: «fare for», «vesentlig skadelidende» og gjennomføres straks». 2 poeng
40.	Formulerer underproblemstilling om vilkåret «vesentlig skadelidende» Om formulering av underproblemstillinger: Se rubrikk 9 over.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
41.	Tolker vilkåret «vesentlig skadelidende» og får frem at det i utgangspunktet skal mye til. Vilkårene i bvl. § 4-2 henger sammen og påvirker hverandre: Viss muligheten for skade er stor, kan risikoen som ligger i «fare for» være mindre, og omvendt. Tilsvarende gjelder for «gjennomføres straks», denne avhenger av vurderingen av fare eller skade.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en tolkning	En god tolkning Se kommentar om sammenheng mellom vilkårene i bestemmelsen 2 poeng
42.	Drøfter vilkåret «vesentlig skadelidende» For å få 2 poeng må kandidaten ha en tydelig kobling opp mot vilkåret. Opplysninger fra faktum både for og mot vilkåret er særlig positivt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse	En god drøftelse 2 poeng
43.	Konkluderer om vilkåret «vesentlig skadelidende» For delkonklusjoner kreves det ikke at de er uttrykkelig formulert, men det må komme tydelig fram hva som er kandidatens konklusjon på delspørsmålet.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	

44.	Formulerer underproblemstilling om vilkåret «fare for» Om formulering av underproblemstillinger: Se rubrikk 9 over.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
45.	Tolker vilkåret «fare for» I «fare for» ligger det også et (lavt) beviskrav, og det skal gis uttelling hvis kandidater er inne på dette. Se rubrikk 41 over om sammenhengen mellom vilkårene i bvl. § 4-2 første ledd første punktum.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en tolkning 1 poeng	En god tolkning Se rubrikk 41 om sammenheng mellom vilkårene i bestemmelsen 2 poeng
46.	Drøfter vilkåret «fare for» For å få 2 poeng må kandidaten ha en tydelig kobling opp mot vilkåret. Opplysninger fra faktum både for og mot vilkåret er særlig positivt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse 1 poeng	En god drøftelse 2 poeng
47.	Konkluderer om vilkåret «fare for» For delkonklusjoner kreves det ikke at de er uttrykkelig formulert, men det må komme tydelig fram hva som er kandidatens konklusjon på delspørsmålet.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
48.	Formulerer underproblemstilling om vilkåret «gjennomføres straks» Om formulering av underproblemstillinger: Se rubrikk 9 over.	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
49.	Tolker vilkåret «gjennomføres straks», f.eks. viser til at vedtaket må gjennomføres med en gang, og at det ikke vil være forsvarlig å vente på en ordinær behandling av omsorgsovertakelse i barneverns- og helsenemnda. Se rubrikk 41 over om sammenhengen mellom vilkårene i bvl. § 4-2 første ledd første punktum.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en tolkning 1 poeng	En god tolkning Se rubrikk 41 om sammenheng mellom vilkårene i bestemmelsen 2 poeng
50.	Drøfter vilkåret «gjennomføres straks» For å få 2 poeng må kandidaten ha en tydelig kobling opp mot vilkåret. Opplysninger fra faktum både for og mot vilkåret er særlig positivt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse 1 poeng	En god drøftelse 2 poeng
51.	Konkluderer om vilkåret «gjennomføres straks» For delkonklusjoner kreves det ikke at de er uttrykkelig formulert, men det må komme tydelig fram hva som er kandidatens konklusjon på delspørsmålet.	Blir ikke gjort, evt. feil konklusjon 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	

52.	Drøfter samlet vilkåret «dersom det er fare for at barnet blir vesentlig skadelidende dersom ikke vedtaket gjennomføres straks»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en samlet drøftelse 1 poeng	En god drøftelse Se rubrikk 41 om sammenheng mellom vilkårene i bestemmelsen 2 poeng
53.	Konkluderer om vilkåret «dersom det er fare for at barnet blir vesentlig skadelidende dersom ikke vedtaket gjennomføres straks»	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
54.	Formulerer underproblemstilling om vilkåret i bvl. § 4-2 «kan», f.eks. som avsluttende skjønnsmessig totalvurdering, og/eller visning til «barnets beste», bvl. § 1-3 Hvordan dette blir formulert er ikke avgjørende, poenget er at det skal gi uttelling at kandidaten ser at det ligger et vilkår her, jf også kravene til begrunnelse i bvl. § 12-5, som også nevner «barnets beste».	Formulerer ikke problemstillingen 0 poeng	Formulerer problemstillingen 1 poeng	
55.	Tolker bvl. § 4-2 «kan», jf «barnets beste», bvl. § 1-3 For 2 poeng skal både «kan» og «barnets beste» være med, og gjerne ord som skjønn og total- eller sluttvurdering. Relevant er vel også moment som nødvendig, minste inngreps prinsipp, retten til familieliv.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en tolkning 1 poeng	En god tolkning 2 poeng
56.	Drøfter bvl. § 4-2 «kan», jf «barnets beste», bvl. § 1-3. For å få 2 poeng må kandidaten ha en tydelig kobling opp mot vilkåret, og det bør forankres i både «kan» og «barnets beste» Opplysninger fra faktum både for og mot vilkåret er særlig positivt.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort At det foreligger noe som kan kalles en drøftelse 1 poeng	En god drøftelse 2 poeng
57.	Konkluderer om bvl. § 4-2 «kan», jf «barnets beste», bvl. § 1-3. Her er det ikke avgjørende om konklusjonen forankres i «kan» eller «barnets beste». For delkonklusjoner kreves det ikke at de er uttrykkelig formulert, men det må komme tydelig fram hva som er kandidatens konklusjon på delspørsmålet.	Blir ikke gjort, evt. feil konklusjon 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	

58.	Sier noe fornuftig om barnets rett til medvirkning. Det er ikke nødvendig å vise til bvl. § 1-4 for å få poeng.	Blir ikke gjort 0 poeng	Blir gjort 1 poeng	
59.	Konkluderer om barnevernstjenestens leder kan treffe akuttvedtak	Blir ikke gjort, evt. feil konklusjon 0 poeng	Konklusjon i samsvar med argumentasjon 1 poeng	

Maksimal poengsum spørsmål 3: 25 + 10 poeng = 35 poeng

Maksimal poengsum totalt: 21 + 19 + 35 = 75 poeng

Poenggrense for å bestå er 37 poeng.